

OGÓLNOPOLSKI

TYGODNIK

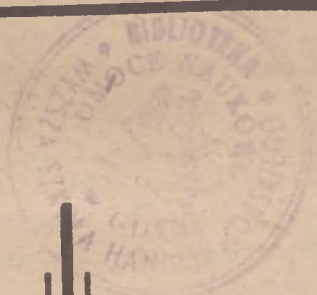
GOSPODARSTWA

INFORMATOR PRZEDSIĘBIORCY PRYWATNEGO

1950
Wysza Szkoła Handlu Mor.
Biblioteka
S o p o t
Czerwonej Armii 101
Sz. 5

S P I S R Z E C Z Y

Z okna Redakcji	2
I. Zagadnienia ogólne	3
Nowe kierunki rozwoju rzemiosła (III) — T. K.	
II. Gospodarka planowa	3
Znamienne wyniki trzeciego roku powojennej pięciolatki — M. Sz. * Uwagi o komunikacie C.U.P. — (j. b.).	
III. Przemysł i Zrzeszenia Przemysłowe	5
Prywatny przemysł spożywczy w pierwszym kwartale 1949 r. — Mirosław Filipowski. * Walka ze szkodnikami zbożowo-mącznymi (II) — Ludwik Fenigsen.	
IV. Handel — Centrale Handlowe	7
Cennik CSS „Społem” — (J.) * Ceny za artykuły kolonialne. * Ceny na tarciec i przetarcia dłużyć. * „Zaokrąglenie” cen. * Przejmowanie materiałów budowlanych.	
VI. Ustawodawstwo Gospodarczo-Skarbowe	9
Wyrób i sprzedaż lodów (I) — W. G. * Ważne dla przedsiębiorstw budowlanych — (Gr.) * Prawnik radzi: Egzekucja w przedsiębiorstwie podlegającym przejęciu; Urlop w czasie wypowiedzenia; SO — gospodarstwo rolne.	
X. Różne	11
Z życia Izb, Związków i Zrzeszeń. * Z prasy.	
X. Kartoteka Gospodarcza:	
Karta rejestracyjna 13—20.	

CAŁA prasa polska uroczyście obchodziła dzień 8 maja — pierwszy w naszej historii „Dzień Prasy“. W licznych artykułach ogłoszonych w gazetach z tego dnia zapoznano Czytelników z funkcją, historią oraz codzienną, żmudną i odpowiedzialną pracą zawodu dziennikarskiego. Prasa fachowa, a wśród niej prasa gospodarcza, stanowi specjalny gatunek dziennikarstwa. Prasa tego typu, oparta zazwyczaj o odpowiednie ośrodki fachowe — wymaga od prowadzących ją dziennikarzy dużej wiedzy, taktu, silnej postawy materialnej aby w każdej sprawie stać na stanowisku szeroko pojętego interesu publicznego.

„Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy“ — zagadnienie to poruszał dwukrotnie. W artykule mgr. M. Szyszkowskiego (OTG Nr 1) omówione zostały cele jakie stawia przed sobą nasze pismo. W artykule J. L. Gadziemskeigo (OTG nr 4) przedstawiono rolę prasy gospodarczej w obecnym etapie naszej rzeczywistości.

Przypomnijmy sobie główne tezy tych artykułów, ponieważ stanowią one wykładnię naszej pracy redakcyjnej:

„Rejestrować i przekazywać, wyjaśniać, tłumaczyć i uzasadniać fakty i zjawiska gospodarcze, wskazywać gospodarcze perspektywy rozwojowe i wprowadzać czytelnika w bogactwo problematyki ekonomicznej i praktyki gospodarczej, popularyzować słuszne koncepcje, sądy, pojęcia indywidualne i wprowadzać je do świata sądów powszechnych — oto cel i zadanie prasy gospodarczej (J. L. Gadziemski).

Zatem nasza pozycja — pozycja „Ogólnopolskiego Tygodnika Gospodarczego“ — sprowadza się do pożytecznej obsługi czytelnika w zakresie nie tylko spraw jego bezpośrednio interesujących, albo, raczej mówiąc znajdujących się w kręgu jego uproszczonego myślenia, ale również w zakresie tych spraw, które pośrednio, ale w istotnym sensie jego dotyczą.

Nasza pozycja sprowadza się poza tym do tego, by dzięki pełnej informacji, wynikającej z dzisiejszych przeobrażeń i przemian gospodarki narodowej, wskazać na właściwe i przejrzyste formy pracy, by właśnie dzięki tej informacji unikać błędów i by na skutek tej informacji korygować ewentualne błędy, by wnosić pożyteczny aport do całości wysiłków gospodarczych naszego społeczeństwa na poszczególnych etapach, zmierzających do socjalizmu (M. Szyszkowski).

Kierując się tymi przesłankami wiemy, że pracujemy celowo, że tak pojęta służba informacyjna i publicystyczna przynosi pożytek odbiorcy przez wierne oddanie obrazu rzeczywistości, przez szczerą i jasność, przez głębokie zainteresowanie się dobrymi i złymi stronami obsługiwanego środowiska.

Prasa gospodarcza sektora prywatnego, którego organem jest nasz Tygodnik, to szczególnie odpowiedzialny odcinek pracy dziennikarskiej. Tu nie wystarczy tylko informować, tu trzeba informacje uzupełnić celowym komentarzem, trafną uwagą czy wskazówką. Tu trzeba przełamywać splot uprzedzeń, przyzwyczajzeń i gustów, twardo i celowo wskazując na właściwe formy i metody pracy.

Mamy nadzieję, że w oparciu o zespół publicystów gospodarczych współpracujących z naszą Redakcją, o żywe i bezpośrednie informacje terenowe naszych korespondentów, o ciekawą i życzliwą współpracę samych Czytelników — uda się nam całkowicie zrealizować nasze zadania i zasłużyć na powitanie II-gi Dzień Prasy 8 maja 1950 roku.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

Nowe kierunki rozwoju rzemiosła (III)

Rzemiosło pod znakiem transakcji wiązanych

Reorganizacja spółdzielczości, uchwalona przez Sejm w maju 1948 r., spowodowała przekształcenie „Rzemieśniczej Centrali Zaopatrzenia i Zbytu” w nową centralę p. t. „Rzemieśnicza Centrala Spółdzielczo-Państwowa”^(*).

Chodziło tutaj nie tylko o zmianę nazwy i formy prawnej, ale i o zmianę systemu t. zw. spółdzielczości cechowej.

Centrala została powiększona o dział rewizyjno-instrukcyjny. Powierzono jej nie tylko opiekę gospodarczą nad spółdzielniami cechowymi, ale również obowiązek inicjowania i organizowania nowych spółdzielni.

Z końca 1948 r. Rzemieśnicza Centrala Spółdzielczo-Państwowa opierała swą działalność na 243 spółdzielniach, zrzeszających ok. 40.000 rzemieślników, t. j. ok. 20% samodzielnych warsztatów rzemieślniczych. (Z mocy samego prawa wszystkie spółdzielnie cechowe są członkami R. C. S.-P.). Plan na r. 1949 przewiduje rozszerzenie sieci spółdzielczej do 560 placówek, obejmujących około 85.000 rzemieślników. Obroty zaplanowane w wysokości kilkunastu miliardów złotych.

Rzemiosło jest powiązane z Narodowym Planem Gospodarczym poprzez Rzemieśniczą Centralę Spółdzielczo-Państwową. Wprowadzić rzemiosło jest jeszcze daleko od pełnego objęcia go Planem, niemniej ambitny zamiar R. C. S.-P. objęcia w r. 1949 — 85.000 rzemieślników siecią spółdzielni cechowych świadczy o postępującej naprzód akcji planifikacyjnej.

Ideą przewodnią przyświecająca akcji planifikacyjnej jest dążność do odpowiedniego „ustawienia” miejskiej gospodarki drobno-towarowej. Pod tym pojęciem („ustawienia”) należy rozumieć takie usystematyzowanie działań rzemiosła, by z jednej strony były one zbieżne z wytycznymi Narodowego Planu Gospodarczego, z drugiej zaś strony, by gospodarka drobno-towarowa nie przeradzała się w gospodarkę kapitalistyczną.

Znaleziono odpowiednią dla tych celów formę organizacyjną. Jest nią spółdzielczość rzemieślnicza. Ma ona z jednej strony zachować istotne cechy wytwórczości rzemieślniczej (zwłaszcza jej indywidualność), z drugiej zaś strony ma zapewnić jej rozwój techniczny, włączenie do Planu i ominięcie drogi kapitalistycznej.

^{*}) Porównaj OTG nr 3 str. 2 i nr 4 str. 4.

Ale: przyszła linia rozwojowa spółdzielczości cechowej ma ją zasadniczo odróżnić od spółdzielczości, jaka dotychczas istniała. W przeciwieństwie do dotychczasowej organizacji spółdzielczej (która działała na marginesie Planu, bo nie wiązała rzemiosła z interesem ogólnogospodarczym), ma przyszła spółdzielczość rzemieślnicza, kontrolowana przez R. C. S.-P., otrzymać nowe, konkretne zadania społeczne. Spółdzielczość nowa ma organizować produkcję członkowską w ramach transakcji wiązanych, a nie — jak dotychczas — w ramach działalności handlowej.

Innymi słowy: tylko ta część potencjału rzemiosła, która objęta została produkcją nakładczą R. C. S.-P., stała się składową częścią Narodowego Planu Gospodarczego, t. j. planu produkcyjnego, planu zaopatrzenia surowcowego i planu zbytu.

Zawarcie transakcji wiązanych pociąga skutki następujące:

1) **Zaopatrzenie surowcowe.** Jak przykładowo podaje R. C. S.-P., otrzymała ona już na transakcje wiązane w r. 1949 przydział: 20 milionów metrów tkanin bawełnianych, 1,5 miliona metrów tkanin jedwabnych, 1,2 miliona metrów tkanin lnianych, 2,4 miliona metrów tkanin wełnianych. Poza tym otrzymała Rzemieśnicza Centrala do przerobu 4 miliony metrów resztek. W grupie skórzanej przydział wynosi 1.680 ton skór twardych, 300.000 m. kw. skór świąskich, nie licząc skór miękkich na obuwiu.

2) **Zbyt.** Odbiorcami wyrobów rzemieślniczych są: Centrala Rolnicza przy Związku Samopomocy Chłopskiej, „Społem”, P. D. T., „Spółnota”.

3) **Finanse.** Rzemieślnik bezpłatnie otrzymuje surowce na przebieg, co zwalnia go od wkładu środków własnych.

4) **Podatki.** Warsztaty rzemieślnicze, produkujące dla spółdzielni cechowych w ramach transakcji wiązanych, nie opłacają podatku obrotowego od wynagrodzenia za usługi w ramach tej transakcji.

5) **Pomoce.** Przy spółdzielniach cechowych organizowane są urządzenia pomocnicze, jak np. krajałanie, dziurkarki, farbiarnie itp. z których mogą korzystać drobne warsztaty rzemieślnicze.

Korzyści osiągnięte przez rzemiosło wskutek zawierania transakcji wiązanych — niewątpliwie wpłyną na znaczne ich rozpowszechnienie się.

T. K.

GOSPODARKA PLANOWA

„Znamienne wyniki trzeciego roku powojennej pięciolatki”

Pod tym tytułem ukazał się wstępny artykuł w Nr 2-im z roku 1949 Czasopisma „Bolszewik”, omawiający rozwój gospodarki narodowej Związku Radzieckiego na podstawie opublikowanych danych Centralnego Urzędu Statystycznego przy Radzie Ministrów Z. S. R. R.

Dane te — stwierdza artykuł — świadczą o nowym, jaskrawym dowodzie niezwykłej siły socjalistycznej ekonomiki i jej niekwestionowanej wyższości nad ekonomiką kapitalistyczną.

Leninowsko-stalinowskie zasady, dotyczące możliwości i konieczności zbudowania socjalizmu w Z. S. R. R. oraz przekształcenia socjalnej Rosji w potężne i silne państwo, zostały wprowadzone w życie.

W wyniku przedwojennych, stalinowskich pięciolatek gospodarka narodowa w ciągu 13-tu lat została przekształcona od pod-

staw i Z. S. R. R. stał się potężnym socjalistycznym państwem o współczesnym, dużym przemyśle z socjalistyczną gospodarką wiejską.

W ciągu przedwojennych, stalinowskich pięciolatek została stworzona nowa, socjalistyczna ekonomika, wolna od kryzysów, bezrobocia i biedoty mas oraz stale rozwijająca się w kierunku podniesienia sił produkcyjnych.

Siła i żywotność radzieckiej ekonomiki zostały zademonstrowane wobec całego świata w czasie wojny 1941 — 1945 r. Radziecka ekonomika stała się materialną podstawą wielkich zwycięstw nad hitlerowskimi Niemcami i imperialistyczną Japonią.

Po zakończeniu wojny Stalin postawił przed radzieckim narodem zadanie — „w najszybszym czasie zaleczyć rany, spowodowane przez nieprzyjaciela w naszym kraju i przywrócić przed-

wojenny poziom rozwoju gospodarki narodowej z tym, ażeby w szybkim czasie przekroczyć ten poziom, zwiększyć materialny dobrobyt narodu i jeszcze bardziej wzmocnić wojenno-ekonomiczną potęgę sowieckiego państwa".

Naród radziecki pod kierownictwem Partii Lenina — Stalina realizuje z powodzeniem to zadanie. Wzrost produkcji przemysłowej stanowi w r. 1946 — 20%, w r. 1947 — 22%, a w r. 1948 — 27%.

Bardzo istotnym czynnikiem powojennego rozwoju ekonomiki radzieckiej jest stały wzrost produkcji i przyspieszenie tempa rozwoju ważniejszych gałęzi produkcji — metalurgii, przemysłu węglowego — elektroenergii, budowy maszyn, lekkiego i spożywczego przemysłu.

Szczególnie szybkie tempo odbudowy przemysłu ma miejsce w rejonach, które przeszły przez niemiecką okupację. W tych rejonach wzrost produkcji przemysłowej przedstawia się jak następuje: w r. 1946 — 28%, w r. 1947 — 33%, a w r. 1948 — 41%. Przy czym wzrost produkcji surowki wyraża się w 41%, stali — 66%, walcówki — 65%, cementu — 49%, cukru — 75%. W r. 1948 ogólna produkcja przemysłowa przekroczyła poziom 1940 r. o 18%.

Również poważne osiągnięcia są do zanotowania w zakresie gospodarki wiejskiej. Mimo ogromnych zniszczeń wojennych i posuchy w r. 1946, produkcja zboża w r. 1947 zwiększyła się o 58% w porównaniu z r. 1946. W r. 1948, mimo niesprzyjających warunków meteorologicznych, urodzaj zboża osiągnął prawie przedwojenny poziom.

Zasięg kapitalnych prac w zakresie gospodarki narodowej wzrósł w 1946 r. o 17%, w r. 1947 — 10%, a w r. 1948 — 23%.

W ciągu trzech lat pięcioletki zbudowano, odbudowano i uruchomiono około 4 tysięcy państwowych przedsiębiorstw przemysłowych, posiadających współczesną technikę.

Szczególną uwagę zwrócono na przygotowanie i znaczne rozszerzenie kadr kwalifikowanych robotników, co stanowi jeden z podstawowych warunków wzrostu produkcyjnej pracy i stałego rozwoju produkcji. Pomyślne wyniki rozwoju socjalistycznej produkcji przyczyniły się do podniesienia dobrobytu pracujących, których ilość zwiększyła się na koniec 1948 r. w porównaniu z r. 1940 o 10%.

Rok 1948 charakteryzuje się dalszym rozwojem życia kulturalnego, rozkwitem nauki, sztuki, literatury i podniesieniem poziomu kulturalnego pracujących. Ilość studentów osiągnęła 734 tysięcy, co przekracza przedwojenny poziom o 26%. Socjalistyczne współzawodnictwo objęło swoim zasięgiem szerokie rzesze pracujących i stało się ruchem narodowym. Ponadto w r. 1948 powstał nowy, patriotyczny ruch mas w kierunku mobilizacji wewnętrznych rezerw, rentownej pracy przedsiębiorstw, ponadplanowej akumulacji.

Ustanowiony na r. 1948 plan obniżenia kosztów własnych produkcji przemysłowej został wykonany. Plan pierwszych trzech lat pięcioletki, biorąc jako całość, został wykonany w 103%.

W wyniku pomyślnej realizacji planu 1948 roku zostały stworzone niezbędne warunki dla dalszego rozwoju gospodarki narodowej Z. S. R. R. i podniesienia materialnego i kulturalnego poziomu życia radzieckiego narodu.

M. SZ.

Uwagi do komunikatu C. U. P-u.

Przed niedawnym czasem C.U.P. ogłosił dane, dotyczące produkcji 29 artykułów przemysłowych w I kwart. b. r., w zestawieniu z ustalonym planem kwartalnym (porównaj OTG nr 5, str. 2). Na 29 artykułów tylko 3 (tkaniny wełniane, parowozy i superfosfat) mają wskaźnik wykonania planu nieco poniżej 100 (98), a tylko 2 (węgiel kamienny i saletrzak) — równo 100. Pozostałe 24 artykuły wykazują przekroczenia planu wwyż, niekiedy bardzo znaczne. Mógł też OUP z całym obiektywizmem i umiarem stwierdzić, że „realizacja Narodowego Planu Gospodarczego na 1949 rok w pierwszym kwartale przebiegła pomyślnie, przy czym na najważniejszych odcinkach plany na okres sprawozdawczy zostały przekroczone”.

Należałoby z kolei przeprowadzić analizę wykonania planu z nadwyżką. Wiemy bardzo dobrze, że produkcja produkcji nierówna. I choć pomyślnym jest objawem, że papierosów wyprodukowano 20% ponad plan (gdyby tak istniał wskaźnik jakości!), to o wiele ważniejszym jest, że energii elektrycznej wyprodukowano o 1 (słownie: jeden) % więcej niż planowano.

Węzłowym zagadnieniem w naszych planach i ich wykonaniu jest trafny podział dochodu narodowego między inwestycje, (które są podstawą przyszłej konsumpcji), a konsumpcją bieżącą, (która jest ważkim czynnikiem w pracy nad bieżącymi inwestycjami).

Gospodarka planowa z istoty swej nastawiona jest na przyszłość — a nie na doraźne zaspakajanie potrzeb — i dlatego w każdym systemie gospodarki planowej wykonanie planu w zakresie środków produkcji ma większą wymowę, niż wykonanie w zakresie artykułów konsumpcji. U nas zjawisko to musi występować tym jaskrawiej, że zarówno na skutek wojennych i okupacyjnych zniszczeń jak przedwojennego niedorozwoju gospodarczego potrzeba inwestycji — właśnie jako podstawy przyszłej długotrwałej konsumpcji — jest silniejsza, niż gdzieindziej.

Dlatego większą wagę ma fakt, że plan produkcji stali wykonany został w I kwart. r. b. w 110% niż, że analogiczny plan w skórach podszwowych wykonany został z 115%, a w skórach wierzchnich — nawet w 122%, aczkolwiek skóra jest jeszcze ciągle towarem t. zw. „deficytowym”. Ważniejszą jest rzeczą, że plan produkcji obrabiarek wykonano w 104%, niż, że plan w tkaninach bawełnianych wykonano w 111%, a w lnianych — w 109%.

To nie jest bardzo „przyjemne”, co napisaliśmy — oznacza bowiem, że wzrost konsumpcji może odbywać się tylko stopniowo, w miarę jak pozwala na to rozrost aparatu produkcyjnego, a więc wzrost środków produkcji, a więc — w końcowym wyniku — wzrost produkcji.

Ale to jest słuszne.

(j. b.)

„Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy”

jest Twoim informatorem i doradcą w pracy zawodowej!

Regularne otrzymywanie zapewnia Ci wpłacanie prenumeraty

Prosimy wpłacać prenumeratę za kwartał bieżący na konto P.K.O. Nr 1-5001

PRZEMYSŁ I ZRZESZENIA PRZEMYSŁOWE

Prywatny przemysł spożywczy w pierwszym kwartale 1949 r.

Przedsiębiorstwa, produkcja, zatrudnienie

Związek Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Spożywczego skupia 7 zrzeszeń terytorialnych a mianowicie: Warszawę, Poznań, Gdynię, Katowice, Częstochowę, Kraków i Łódź.

W końcu 1948 roku liczba przedsiębiorstw wynosiła 548, zaś produkcja za rok 1948 wynosiła 25.563,5 ton wartości 6.634.616 tysięcy złotych.

Związek Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Spożywczego jednocył w końcu marca 1949 r. następujące ilości przedsiębiorstw:

Cukierniczych i pieczywa cukierniczego	114 zakładów
Kawy zbożowej i palarni kawy naturalnej	37 "
Przypraw i namiastek spożywczych	61 "
Olejarni	276 "
Przetwórstwa ziemniaczanego	2 "
Przetwórstwa mleczarskiego	29 "
Łącznie	519 zakładów

Produkcja kwartalna ogółem kształtowała się pomyślnie, jak to ilustruje poniższe zestawienie:

Grupa	Ilość w tonach			Wartość w tysiącach		
	I-kwartał	I-kwartał	Wzrost lub spadek w porównaniu z 1948 r. w %	I-kwartał	I-kwartał	Wzrost lub spadek w porównaniu z 1948 r. w %
	1949	1948 =100%		1949	1948 =100%	
Cukiernicza	2.531,2	2.012,0	+ 25,8	888.551	741.406	+ 19,0
kawy zboż. pal. kaw.	307,7	844,0	- 63,6	182.539	113.330	+ 62,0
Przypr. i namiast.	549,1	436,0	+ 26,0	256.531	200.121	+ 28,0
Olejarska*)	2.797,7	1.874,0	+ 49,0	329.355	440.690	- 26,0
Ziemniaczana	492,5	335,0	+ 47,0	58.603	87.426	- 33,0
Mleczarska	1.195,3	0,5	+2.290,6	94.198	214	+4.300,0
Ekstrakty słod.	5,7	—	+ 100	1.400	—	+ 100
	7.879,2	5.501,5	+ 43,0	1.811.177	1.583.187	+ 14,0

*) W grupie olejarskiej ilość wyprodukowanych makuchów w I kwartale rb. wynosi 1943 ton wartości 49 milionów zł.

Ogółem produkcja wzrosła ilościowo w I kwartale 1949 r. o 43% w porównaniu z I kwartałem 1948 r., wartość zaś powiększyła się o 14%.

Przemysł zatrudniał na dzień 31.III.1949 r. w poszczególnych grupach produkcyjnych:

Grupa	Prac. fizyczni	Prac. umysłowi	Uczniowie	Razem
Cukiernicza	2.345	374	23	2.742
Kawowa	240	48	—	288
Przypraw i namiast.	561	147	—	708
Olejarska	402	73	—	475
Mleczarska	88	25	—	113
Ziemniaczana	72	12	—	84
	3.708	679	23	4.410

OGÓLNA SYTUACJA PRZEMYSŁU

W grupie cukierniczej dział produkcji cukierków i innych artykułów oraz pieczywa cukierniczego, rozwija się prawidłowo. W pierwszym kwartale rb. w porównaniu z pierwszym kwartałem 1948 r. produkcja wzrosła o ca. 20%.

Jedynie dział wyrobów czekoladowych i czekolady twardej wybitnie ograniczył swą produkcję w wyniku braku na rynku ziarna kakaowego.

W dziedzinie zaopatrzenia dużą przeszkodę będzie stanowić brak maki pszennej o przemiale 50%, co odbije się ujemnie na wytwórczości pieczywa cukierniczego i makaronu.

Zbyt wyrobów tej grupy nie napotyka na trudności o poważniejszym charakterze.

Wobec wzrastającej produkcji przemysłu państwowego produkcja działu namiastek kawowych w przemyśle prywatnym z konieczności ma tendencję stałego zmniejszania się ilościowego.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, produkcja namiastek kawowych uległa w I kwartale rb. prawie siedmiokrotnemu zmniejszeniu.

Natomiast wzrosła usługowa czynność palenia kawy prawdziwej powiększając się trzykrotnie w stosunku do I kwartału ubiegłego roku.

Zbyt namiastek kawowych napotyka na duże trudności, ze stałą tendencją kurczenia się obrotów na rzecz wytworów przemysłu uspołecznionego.

Grupa przypraw i namiastek spożywczych zwiększyła swą produkcję o ca. 25% w stosunku do pierwszego kwartału ubiegłego roku.

Zaopatrzenie nastęrcza szereg trudności, szczególnie jeśli chodzi o podstawowe surowce jak: wanilina, kwaśny pirofosforan sodu, soda oczyszczona i t. d.

Zbyt naogół rozwija się pomyślnie.

Trudności zaopatrzenia przemysłu w nasiona oleiste spowodowały, iż produkcja oleju surowego była w tym kwartale mniejsza o ca. 25% w porównaniu z I kwartałem 1948 r.

Sprzedaż przebiega normalnie, napotyka jedynie na trudności spowodowane niższą jakością olejów surowych — nierafinowanych — oraz konkurencji wysokogatunkowych olejów produkcji uspołecznionej.

Wybitnie wzrasta produkcja grupy mleczarskiej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Przemysł ten został ujęty organizacyjnie w początku 1948 r., zaś w cyfrach wykonanej produkcji w drugiej połowie 1948 r.

Zbyt przebiega bez trudności i jest w większości kierowany do handlu uspołecznionego.

Produkcja przetwórstwa ziemniaczanego reprezentowana jest w Związku przez 2 zakłady, z czego tylko jeden jest większym zakładem przemysłowym.

Produkcja wzrosła o 50% w stosunku do I kwartału ub. r.

Zbyt jest przeważnie ujęty przez handel uspołeczniony.

W najbliższym czasie przemysł ten całkowicie odpadnie, ponieważ jeden zakład zostanie upaństwowiony, drugi zaś już został przejęty przez Zarząd Państwowych Nieruchomości Ziemiskich.

PROBLEMY ZBYTU PRODUKCJI

Zbyt do handlowych placówek państwowych i spółdzielczych był ograniczony szeregiem przepisów formalnych, które zmusiły producentów do lokowania swych wyrobów tylko na wolnym rynku.

W marcu r. b. koniunktura świąteczna była przyczyną zwiększenia zakupów w przemyśle prywatnym przez handel uspołeczniony, co jest naturalnym wynikiem wybitnie świątecznego popytu.

Opublikowane ostatnio zarządzenie wykonawcze Ministerstwa Przemysłu i Handlu do ustawy o świadczeniach i usługach na rzecz Skarbu Państwa ureguluje dalszą współpracę pomiędzy przemysłem prywatnym a handlem uspołecznionym.

Zbyt do handlu uspołecznionego kształtował się (w cyfrach orientacyjnych z lutego 1949) następująco:

w grupie enkierniczej	13%
kawowej	33%
przypraw i ramiastek spożyw.	32%
olejarskiej	31%
mleczarskiej	50%
ziemniaczanej	90%

Walka ze szkodnikami zbożowo-mącznymi (II)

Zgodnie z zapowiedzią (por. nr 7 str. 8 OTG) kontynuujemy cykl artykułów poświęconych powyższemu zagadnieniu. Dłuzszy artykuł napisał ob. L. Fenigsen, radca prawny urzędu głównego komisarza do zwalczania szkodników ziarna i przetworów zbożowych. (Red.)

Przepisy prawne o zwalczaniu szkodników zbożowo-mącznych

Wielkie straty, jakie powodują w gospodarce narodowej szkodniki ziarna i przetworów zbożowych, wywołały konieczność wydania odpowiednich aktów prawnych, regulujących to ważne zagadnienie.

Jednym z takich aktów jest Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. (Dz. U. Nr 108, poz. 922), znówelizowane następnie Ustawą z dnia 16 marca 1937 r. (Dz. U. Nr 31, poz. 131) „O zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin”, przy czym wedle przepisu art. 1 tego Rozporządzenia, pod nazwą „rośliny” należy rozumieć zarówno rośliny w stanie świeżym, jako też ich części i nasiona; na więc ono zastosowanie także i do wszelkiego rodzaju ziarna zbożowego.

Rozporządzenie to przewiduje wiele środków, mających na celu zwalczanie szkodników roślin, a między innymi, takie jak: zakaz wywozu zagranicę oraz obrotu wewnątrz kraju roślin zakażonych, obowiązek oczyszczania i odkażania zarażonych i zagrożonych zarażą gruntów, pomieszczeń oraz samych roślin, obowiązek zapobiegania roślin w świadectwa zdrowotności, obowiązek zawiadomienia odnośnych władz o pojawieniu się szkodników itd.

Przepisy tego Rozporządzenia nałożyły obowiązek prowadzenia akcji zwalczania tych szkodników na Ministerstwo Rolnictwa i Wojewód, starostów i zarządy gminne, oraz przewidziały uprawnienia powołanych urzędów, instytucji i osób do wydawania zarządzeń oraz do kontroli.

Wreszcie, przepisy powyższe zawierają surowe sankcje karne na wypadek nie stosowania się do nich oraz prawo dokonywania w takich razach potrzebnych czynności na koszt zobowiązanego z prawem ściągania poniesionych kosztów w drodze egzekucji, przewidzianej dla bezspornych należności skarbowych.

Lata wojenne przez pogorszenie stanu magazynów i młynów oraz powojenne — przez dotkliwy początkowo brak zbóż i konieczność importowania zbóż wszelkiego rodzaju, bez względu na ich stan (w szczególności z akcji UNRRA), niewątpliwie przyczyniły się do większego jeszcze rozmnożenia i rozprzestrzenienia się tych szkodników.

Taki stan rzeczy, oczywiście nie mógł pozostać bez energicznej interwencji naszych czynników rządowych.

Toteż wydane zostaje w dniu 10 lipca 1948 r. Rozporządzenie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Apropowizacji w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych, Zdrowia, Obrony Narodowej, Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych (Dz. U. Nr. 37, poz. 269) — „W sprawie zwalczania szkodników ziarna i przetworów zbożowych w zakładach przerobu i miejscach gromadzenia zboża i jego przetworów”, które nakłada obowiązek na wszystkich kierowników zakładów przerobu zboża i miejsc gromadzenia zboża i jego przetworów prowadzenia we własnym zakresie jak najsilniejszej walki ze szkodnikami tych artykułów, a więc przede wszystkim: z wołkiem zbożowym, żywikiem, pułkoszem — kradnikiem, mącznikiem — młynarkiem, rozkruszem mącznym, mlkiem mącznym, molem ziarniakiem oraz myszami i szeszurami.

Rozporządzenie powyższe zobowiązuje nadto kierowników wszystkich wymienionych wyżej zakładów do przeprowadzania generalnej dezynsekcji tych zakładów, przynajmniej raz w roku (od 1 ma-

Brak kapitałów własnych i skąpy dopływ kredytów bankowych nie pozwolił przemysłowi na inwestycje w działach produkcyjnych. Dlatego zarówno odnośnie parku maszynowego, jak i zmian w metodach produkcji — nie sygnalizowane nam postępu. Akcja racjonalizacyjna jest zaledwie w zarodku i efektów żadnych jeszcze nie dała.

Zwiększona ilość produkcji jest spowodowana przyczyną koniunkturalną, jaką jest wzrastający popyt, nie jest więc wynikiem akcji racjonalizatorów, lub świadomą akcją współzawodnictwa pracy.

W miarę wzrastania przemysłu prywatnego w ramy planowej gospodarki — idea współzawodnictwa pracy niewątpliwie będzie poważnym czynnikiem wzrostu produkcji.

MIROSLAW FILIPOWSKI

ja do 30 września), a w każdym czasie na żądanie właściwej władzy, w razie opanowania danego obiektu przez szkodniki.

Nadto, wedle tego rozporządzenia, kierownicy tych zakładów są obowiązani niezwłocznie zawiadamiać właściwe władze o pojawieniu się szkodników zbożowo-mącznych w ich obiektach, niezależnie od obowiązku natychmiastowego przystąpienia do ich zwalczania.

Omawiane Rozporządzenie przewiduje wreszcie zakaz wprowadzania do obrotu oraz ładowania do wagonów, samochodów, barek i innych środków transportowych zboża i jego przetworów, zakażonych szkodnikami, poddaje nadzorowi wojewódzkiej władzy administracji ogólnej akcję zwalczania szkodników i daje prawo osobom powołanym wstępu do wszystkich obiektów, w których znajduje się zboże i jego przetwory, a także prawo pobierania prób w ilości niezbędnej do ustalenia ich stopnia zakażenia.

Jednakże skuteczna akcja zwalczania szkodników zbożowo-mącznych wymagała skoncentrowania jej w specjalnym urzędzie. Dlatego też w dniu 31 stycznia 1949 r. Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów powziął uchwałę, mocą której polecił Ministrowi Przemysłu i Handlu zorganizowanie planowej akcji zwalczania szkodników zbożowo-mącznych w młynach i magazynach zbożowych oraz powołanie w tym celu Głównego Komisarza i Komisarzy Wojewódzkich.

Uchwała powyższa nadaje ramy organizacyjne dla nowo-powołanego urzędu, przewiduje harmonizowanie akcji zwalczania szkodników ze wszystkimi zainteresowanymi Ministerstwami i ustala, że koszty, związane z dezynsekcją magazynów i młynów ponoszą ich właściciele, dzierżawcy i użytkownicy.

W wykonaniu omówionej wyżej uchwały Komitetu Ekonom. Rady Ministrów, Minister Przemysłu i Handlu zarządzeniem z dnia 9 lutego 1949 r. powołał Głównego Komisarza do zwalczania szkodników zbożowo-mącznych z siedzibą w Łodzi, upoważnił go do obsadzenia stanowisk Komisarzy Wojewódzkich i określił szczegółowiej zadania i organizację tego urzędu.

Na tej podstawie Główny Komisarz zorganizował w lutym r. b. aparat centralny i terenowy oraz wydał w dniu 26 lutego r. b. szczegółową Instrukcję, obejmującą zakres obowiązków i uprawnień aparatu Głównego Komisarza, a także obowiązków, ciążących na właścicielach, użytkownikach i dzierżawcach obiektów, składujących i przerabiających zboże. Instrukcja ta została doręczona wszystkim zainteresowanym instytucjom i osobom.

Jak z treści tej instrukcji wynika, niezależnie od obowiązku prowadzenia stałej akcji zwalczania szkodników zbożowo-mącznych przez właścicieli i posiadaczy zakładów magazynujących i przerabiających ziarno, Komisarze Wojewódzcy już w najbliższych dniach będą rozsyłać do zarządców poszczególnych obiektów specjalne nakazy dezynsekcyjne, w których przewidziany będzie ścisły termin dokonania dezynsekcji w danym obiekcie, a także inne niezbędne szczegóły tej akcji.

Równocześnie wszyscy zainteresowani otrzymają od Komisarzy Wojewódzkich szczegółowe przepisy, normujące sposoby i środki, jakie winny być zastosowane w akcji dezynsekcyjnej.

Przeprowadzenie samej akcji dezynsekcyjnej nie wyczerpuje jeszcze czynności, do jakich obowiązani są właściciele i użytkownicy zdezynsekwanych obiektów. Sprawą ważną i konieczną jest również prowadzenie po-dezynsekcyjnych badań kontrolnych, których wyniki, wedle opracowanego wzoru, winny być we właściwym terminie przesłane Komisarzowi Wojewódzkiemu.

Do przytoczonych przepisów prawnych, dotyczących akcji zwalczania szkodników zbożowo-mącznych, dodać należy jeszcze dwa o dużej doniosłości. Mianowicie:

1. przez Departament Obrotu Art. Rolnymi Min. Handlu Wewnętrznego zostało w dniu 25 marca 1949 r. wydane zarządzenie, ustalające 3 stopnie zakażenia ziarna wołkiem zbożowym, przy czym III stopień zachodzi wówczas, gdy w 1-o kilogramowej prze-

Tezy tej nie może naruszać okoliczność, że chwila objęcia spadku nie musi się pokrywać z chwilą jego nabycia. Nabycie spadku przez spadkobiercę następuje bowiem z mocy samego prawa w chwili śmierci spadkodawcy (art. 32 prawa spadkowego), podczas gdy za chwilę objęcia spadku, jak to wynika z przepisów szczególnych, należy przyjąć bądź moment złożenia przez spadkobierców w sądzie oświadczenia, że spadek przyjmują, bądź moment wydania przez sąd postanowienia stwierdzającego prawo do spadku.

Naruszenie powyższego wniosku wykluczałoby instytucję spadku nieobjętego jako samodzielnego podmiotu obowiązku podatkowego w podatku obrotowym.

W związku z tym, że obowiązek uiszczenia opłaty za kartę rejestracyjną ciąży na osobie wykonującej świadczenia podlegające podatkowi obrotowemu, (czyli na podatniku (w rozumieniu dekretu o postępowaniu podatkowym), rodzi się pytanie, czy w przypadku śmierci właściciela przedsiębiorstwa powstaje dla **spadku nieobjętego** obowiązek uzyskania nowej karty rejestracyjnej. Zdaniem naszym obowiązek taki nie powstaje, a to z następujących względów:

a) stosownie do postanowień art. 29 ust. 1 nowego dekretu o podatku obrotowym, karta rejestracyjna ważna jest „na“ osobę, dla której została wystawiona i przez tę osobę nie może być odstąpiona innej osobie. Z sensu całego dekretu o podatku obrotowym zwłaszcza zaś z Działu III: „Obowiązek zgłoszenia“ wynika, że w omawianym przypadku może być mowa tylko o ewentualnym „odstąpieniu“ karty rejestracyjnej między żyjącymi, nie zaś na wypadek śmierci, zaczem nie ma odstąpienia w razie śmierci właściciela; innego natomiast ograniczenia cytowany przepis (art. 29 dekretu) nie wymienia;

b) stosownie do postanowień art. 28 ust. 2 nowego dekretu o podatku obrotowym, opłata za kartę rejestracyjną wynosi pełną kwotę roczną, jeżeli działalność (sc. przedsiębiorstwa) rozpoczęto przed dniem 1 lipca, a połowę tej kwoty, jeżeli działalność rozpoczęto w dniu lub po dniu 1 lipca.

Jeżeli przyjąć, że właściciel przedsiębiorstwa zmarł np. w grudniu, spadek nieobjęty — przy założeniu obowiązku uzyskania nowej karty rejestracyjnej — musiałby uzyskać również nową kartę rejestracyjną również za ok-

res od 1 stycznia do 30 czerwca, za który opłata za kartę była już uiszczona przez właściciela przedsiębiorstwa. Stan taki nie odpowiadałby zasadom słuszności w opisanym przypadku spadkobrania ani też nie mógłby odpowiadać zawierzeniom prawodawcy.

W tym stanie rzeczy przyjąć należy, iż obowiązek zawiadomienia właściwego urzędu skarbowego na odcinku zmiany wpisu na karcie rejestracyjnej powstaje dopiero z chwilą objęcia spadku (przedsiębiorstwa) przez spadkobierców w wyniku zakończenia postępowania spadkowego i od tej chwili biegnie wspomniany wyżej siedmiodniowy termin.

Bez znaczenia pozostaje okoliczność, czy spadkobierca (spadkobiercy) ustanowiony został zarządcą masy spadkowej i w tym charakterze kontynuuje działalność przedsiębiorstwa.

Niemniej zwrócić uwagę należy na okoliczność, iż moment objęcia spadku przez spadkobiercę nie jest wyraźnie określony w przepisach prawa spadkowego, wynika on raczej z szeregu przepisów szczegółowych. Stąd też za chwilę objęcia spadku można przyjąć albo: a) moment dokonania czynności przez spadkobiercę, które uzasadniają domniemanie, że spadkobierca spadek przyjął, albo b) moment ułożenia oświadczenia w sądzie, przez spadkobiercę o przyjęciu spadku.

W pierwszym przypadku, siedmiodniowy termin zawiadomienia (w sprawie karty rejestracyjnej) rozpocząłby swój bieg wcześniej, aniżeli to wyżej ustaliliśmy, a ewentl. opóźnienie wymagałoby złożenia równocześnie prośby o przywrócenie terminu albo darowanie skutków zaniedbania terminu zawiadomienia w myśl art. 55 lub 58 dekretu o postępowaniu podatkowym.

c) Przekształcenie formy przedsiębiorstwa.

Podane powyżej postępowanie w razie śmierci właściciela przedsiębiorstwa ma odpowiednie zastosowanie w przypadku przekształcenia przedsiębiorstwa jednoosobowego w spółkę jawną, w przypadku przystąpienia nowego spółnika lub wystąpienia spółnika ze spółki jawnej, a także w przypadku połączenia się (fuzji) dwu lub więcej osób prawnych.

Postępowanie to znajduje swe odzwierciedlenie w ustalonych na tym odcinku zasadach dotyczących zezwoleń

na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych, a mianowicie: W przypadku gdy dwie osoby fizyczne, z których każda posiada zezwolenie, zawiązują między sobą spółkę, nie jest wymagane nowe zezwolenie.

Jeżeli osoba fizyczna, która posiadała zezwolenie, przyjmuje jako współnika osobę, która nie posiada zezwolenia, również nowe zezwolenie nie jest potrzebne, jednakże do reprezentowania przedsiębiorstwa uprawniony jest tylko ten współnik, który zezwolenie uzyskał. W przypadku wystąpienia ze spółki współnika posiadającego zezwolenie, drugi współnik przedsiębiorstwa prowadzić już nie może.

Zezwolenie udzielone spółce jawnej lub utworzonej na podstawie Kodeksu Zobowiązań uprawnia wszystkich współników, którym zostało wydane do prowadzenia przedsiębiorstwa wyłącznie na wspólny rachunek. Zezwolenie wygasa w przypadku rozwiązania spółki (art. 112 Kodeksu Handlowego), natomiast w przypadku ustąpienia współnika (art. 118 § 2 i art. 119 Kodeksu Handlowego) pozostali współnicy nie potrzebują starać się o nowe zezwolenie. Zasadę tę stosuje się odpowiednio, gdy spółka składa się tylko z 2 osób, a współnik ustępujący ze spółki składa oświadczenie, że zrzeka się prawa prowadzenia przedsiębiorstwa.

Zmiany zarządców, a nawet udziałowców, nie mają wpływu na uprawnienia osoby prawnej do prowadzenia przedsiębiorstwa. W razie fuzji dwu osób prawnych należy rozróżnić przypadki, kiedy powstaje nowa osoba prawna (np. art. 283 p. 2 Kodeksu Handlowego) i kiedy nowa osoba prawna nie powstaje (np. art. 283 p. 1 Kodeksu Handlowego). W pierwszym przypadku nowe zezwolenie jest konieczne, w drugim niepotrzebne.

Jeżeli do istniejącej spółki jawnej lub na podstawie Kodeksu Zobowiązań przystępuje współnik, który zezwolenia nie posiadał, współnik nie posiadający zezwolenia pozbawiony jest prawa reprezentowania przedsiębiorstwa i może wobec tego życzyć sobie, aby zezwolenie zostało rozszerzone również na jego osobę. W tym przypadku uznać należy, że nowy współnik stara się o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa i wobec tego wnieść powinien podanie i uiścić opłaty w wysokości odpowiadają-

jącej stosunkowej części obrotu, który spółka osiągnęła względnie osiągnie.

d) Zmiana miejsca wykonywania.

Zmiana miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu, składu) lub zajęcia nie powoduje obowiązku ponownego uzyskania karty i uiszczenia opłaty pod warunkiem zawiadomienia w ciągu dni siedmiu, licząc od dnia rozpoczęcia czynności związanych z przeniesieniem, zarówno urzędu skarbowego (rewizyjnego), który wydał kartę, jak i urzędu skarbowego (rewizyjnego) właściwego dla nowego miejsca wykonywania przedsiębiorstwa.

5. CZĘŚCIOWA LIKWIDACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

Zagadnienie karty rejestracyjnej w przypadku częściowej likwidacji przedsiębiorstwa lub nawet likwidacji całkowitej nasuwa w praktyce — zależnie od okoliczności stanu faktycznego — szereg wątpliwości. Stąd też uznaliśmy za stosowne zanalizować tę sprawę na tle przykładu zaczerpniętego z praktyki administracyjnej, i tak:

Zarząd wytwórni chemicznej Sp. z o. o. powziął uchwałę o likwidacji spółki. W związku z tym wszelka produkcja zostaje zakończona z dniem 31 grudnia 19.. r. — sprzedaż wyrobów gotowych potrwa w przybliżeniu do 1 maja następnego roku. Planowane jest wyrobienie podstawowych surowców do dnia 31 grudnia — pozostanie jednak znaczny zapas opakowań, których nie da się w tym czasie zużyć do produkcji oraz niewielki zapas materiałów pomocniczych.

Rodzi się pytanie, czy na rok następny wykupić kartę rejestracyjną na prowadzenie przedsiębiorstwa przemysłowego czy tylko handlowego skoro po 1 stycznia nie będzie się już nic produkować a tylko przeprowadzona będzie wyprzedaż wytworzonych w tym roku wyrobów własnych i ewentl. materiałów pomocniczych.

Wyjaśnienia wymagają skutki prawne dwu stanów faktycznych, od których istnienia uzależniony będzie obowiązek nabycia jednej lub dwu kart rejestracyjnych, a to z tego względu, że należy rozróżnić pojęcie samego przedsiębiorstwa od pojęcia zakładów, przy pomocy których może ono być prowadzone.

Przedsiębiorstwo bowiem (pojęcie szersze) może być prowadzone przy pomocy jednego lub kilku zakładów (przemysłowych lub handlowych albo przemysłowych i handlowych). Posiadanie jednak oddzielnego zakładu nie jest warunkiem niezbędnym dla prowadzenia przedsiębiorstwa w ogóle.

W świetle tych założeń odmiennie skryształizuje się stan prawny dla dwu założonych w naszym rozumowaniu odrębnych stanów faktycznych:

1. Omawiana wytwórnia chemiczna jako przedsiębiorstwo przemysłowe oprócz zakładu przemysłowego w **obrębie jego obejścia prowadzi także zakład handlowy** celem sprzedaży w nim wytworów własnej produkcji.

W tym przypadku zakładu handlowego (w sensie oddzielnie zorganizowanej jednostki) nie uważa się za oddzielny w rozumieniu art. 22 ust. 2 pkt. 1 nowego dekretu o podatku obrotowym za czym nie ma obowiązku nabycia karty rejestracyjnej na zakład handlowy. Obowiązuje tu analogiczna zasada jak to przewidywał art. 9 ust. 2 starego dekretu o podatku obrotowym: „Sprzedaż własnych wytworów dokonywana w tym samym obejściu, w którym mieści się zakład przemysłowy, nie stanowi oddzielnego zakładu handlowego“.

W tym przypadku obowiązuje uzyskanie jednej karty rejestracyjnej na zakład przemysłowy i to dla omawianej wytwórni jako spółki z o. o. za cenę 7.500.— zł. Jakkolwiek cena karty rejestracyjnej dla zakładu handlowego takiej spółki wynosi również 7.500.— zł, jednak należy ściśle rozróżniać rodzaj świadczeń (zakładu), dla którego uzyskuje się kartę choćby z tego względu, że zachodzi różnica w cenie kart dla zakładów przemysłowych i handlowych nie prowadzących ksiąg handlowych ani uproszczonych a określonych w dekrete jako: c) pozostałe (3.000.— zł i 1.500.— zł).

2. Do omawianej wytwórni chemicznej jako przedsiębiorstwa przemysłowego należą: oddzielny zakład przemysłowy i poza obrębem jego obejścia oddzielny zakład handlowy. W tym przypadku uzyskać należy dwie karty rejestracyjne odpowiednie dla poszczególnych rodzajów świadczeń (wytwórczość i handel) chociażby nawet zakład przemysłowy przekazywał swe wyroby w całości

do własnego oddzielnego zakładu handlowego, położonego poza obrębem zakładu przemysłowego.

Obowiązek uzyskania dwu kart rejestracyjnych istnieje również przy opisanym w przykładzie stanie faktycznym, wg którego wszelka produkcja w zakładzie przemysłowym zostanie zakończona 31 grudnia, a to z następujących względów:

Uzyskanie karty rejestracyjnej nie ma charakteru podatku jak to miało miejsce pod rządem ustawy o państwowym podatku przemysłowym (świadectwa przemysłowe), a stanowi jedynie potwierdzenie zgłoszenia obowiązku podatkowego w podatku obrotowym, którego spełnienie obowiązuje corocznie i związane jest z istnieniem samego obowiązku podatkowego, opłata zaś za kartę rejestracyjną nosi charakter opłaty administracyjnej.

Charakter opłaty za kartę należy rozszerzyć dalej w tym kierunku, iż u założenia swego ma ona na celu **ewidencyjne** niejako uchwycenie wszystkich obiektów, należących do podatnika, które w jakikolwiek sposób związane są z wykonywaniem przez niego świadczeń rodzących obowiązek podatkowy w podatku obrotowym, nie jest natomiast związana z konkretnym wykonywaniem tych świadczeń w obiektach, na które należy uzyskać karty rejestracyjne.

Na tezę taką wskazuje choćby przepis art. 22 ust. 2 pkt. 1) nowego dekretu o podatku obrotowym, nakładający obowiązek uzyskania karty rejestracyjnej m. in. również na każdy oddzielny „skład“. Za oddzielny skład zaś uważa się zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia albo dwa lub więcej bezpośrednio połączonych ze sobą pomieszczeń poza obrębem zakładu, służących **wyłącznie** do przechowywania, oczyszczania, sortowania, brakowania, przeładowywania, pakowania towarów przeznaczonych do sprzedaży, jak również do przechowywania maszyn, narzędzi, surowców i materiałów niezbędnych do produkcji itp. — a więc pomieszczeń, w których nie wolno (pod rygorem skutków podatkowych) dokonywać świadczeń (handel, wytwórczość, usługi) podlegających podatkowi obrotowemu.

Potwierdzenie tezy odnaleźć można również w postanowieniach dotychczas obowiązującego rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku obrotowym przewidujących dla określonych rodzajów obrotów obowiązek

nabycia karty rejestracyjnej także na rok podatkowy, w którym nie wykonano podlegających podatkowi świadczeń, jeżeli tylko w tym roku ukończono rozrachunek z tytułu dokonanych świadczeń.

6. WYSOKOŚĆ OPŁAT ZA KARTY REJESTRACYJNE

Opłaty za karty rejestracyjne wynoszą:

1. Zakłady handlowe i usługowe obowiązane do prowadzenia:
  - a) ksiąg handlowych 7.500.—
  - b) ksiąg uproszczonych 5.000.—
  - c) pozostałe 3.000.—
2. Przesiębiorstwa handlu:
  - a) rozwożnego i jarmarcznego 1.500.—
  - b) obnośnego 500.—
3. Zakłady przemysłowe, rzemieślnicze oraz przedsiębiorstwa wyrębu lasu obowiązane do prowadzenia:
  - a) ksiąg handlowych 7.500.—
  - b) ksiąg uproszczonych 5.000.—
  - c) pozostałe 1.500.—
4. Składy. 500.—
5. Zajęcia zawodowe:
  - a) pośrednicy handlowi, ekspedytorzy międzymiastowi (nie posiadający taboru) i agenci celni 5.000.—
  - b) pomocnicy podróżujący, ajenci i maklerzy ubezpieczeniowi ajenci przedsiębiorstw przewozowych i komunikacyjnych 1.000.—
  - c) adwokaci i obrońcy sądowi 2.500.—
  - d) notariusze, inżynierowie, architekci i technicy 2.000.—
  - e) lekarze, lekarze weterynarii, lekarze dentyści, uprawnieni technicy dentyści, technicy dentyści, felczerzy, położne i pielęgniarki 1.500.—
6. Wszelkie inne przedsiębiorstwa, zakłady oraz zajęcia zawodowe i zatrudnienia o celach zarobkowych; obowiązane do prowadzenia:
  - a) ksiąg handlowych 7.500.—
  - b) ksiąg uproszczonych 5.000.—
  - c) pozostałe 1.500.—

Konstrukcja tabeli opłat uległa zasadniczej zmianie z dniem 1 stycznia 1949 r.; dotychczasowa bowiem tabela opierała się na kryteriach: miejscowości (dawny podział na klasy) i obrotu ustalonego za ostatni okres poprzedzający rok, na który uzyskiwano kartę rejestracyjną.

W istocie z obydwu tych kryteriów odrzucono jedynie podział na miejscowości (miasta do i ponad 100.000 mieszkańców oraz gminy wiejskie), skoro nowe kryterium uzależnienia wysokości opłaty od rodzaju prowadzonych ksiąg (handlowych, uproszczonych czy podatkowych) w istocie sprowadza się również do odcinka wysokości obrotu drogą pośrednią: rodzaj bowiem prowadzonych ksiąg zwłaszcza handlowych i uproszczonych uzależniony jest zasadniczo od wysokości obrotu osiągniętego w roku poprzedzającym.

a) Zajęcia zawodowe.

Wymienione powyżej zajęcia zawodowe są zajęciami wykonywanymi osobiście bez utrzymywania biur i pomocników. Zajęcie, wykonywane przy utrzymywaniu biura i pomocników, jest przedsiębiorstwem w rozumieniu dekretu o podatku obrotowym. Za pomocników nie uważa się aplikantów adwokackich, asystentów lekarskich oraz pracowników kancelaryjnych.

Typowym przykładem obrazującym przejście od osobiściego zajęcia zawodowego do przedsiębiorstwa opartego na elementach takiej samej działalności jest zagadnienie „pośrednika handlowego“ oraz „biura pośrednictwa handlowego“.

Dekret o podatku obrotowym zna pojęcie „pośrednika handlowego“ jako zajęcie zawodowe, wykonywane osobiście, bez utrzymywania biura i pomocników a więc bez utrzymywania biura mającego organizację w rozumieniu obowiązujących w tej mierze przepisów i zwyczajów dotyczących dziedziny organizacji przedsiębiorstw.

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że używanie przez ajenta handlowego części mieszkania prywatnego na „kancelarię“ w celu załatwienia jedynie korespondencji biurowej sensu stricto a zatem nie mającej cech czynności handlowej nie nadaje kancelarii charakteru biura.

ciężnej próbie zboża stwierdzi się ponad sześć wolków żywych lub martwych i w takich wypadkach zboże to zostaje wyłączone z obrotu.

2. Odbiorca zboża oraz otrąb został uprawniony do dokonania potrąceń na rachunek dostawy w następującym stosunku towarowym lub walutowym: a) przy I stopniu zawołczenia (gdy w 1 kg próbie stwierdzono do 3-ch wolków żywych lub martwych) — 1,5% co do zboża oraz 1% — co do otrąb i b) przy II stopniu zawołczenia (gdy w 1 kg próbie stwierdzono od 4-ch do 6-ciu wolków żywych lub martwych) — 3%, jeśli chodzi o zboże oraz 2% — o otrąby.

Za bezeporny wynik badania zawołczenia uważa się laboratoryjne badanie prób, pobranych przez zaprzysiężonych maklerów lub próbobiorców Giełd Zbożowo-Towarowych.

Jak z powyższego wynika, sankcje natury zarówno karnej, jak i materialnej, związane z nie przestrzeganiem wydanych przepisów

w przedmiocie zwalczania zakażeń zboża względnie nawet związane z nie oczyszczeniem lub niedostatecznym oczyszczeniem zboża nie tylko od wolków żywych, ale i od martwych — są bardzo dotkliwie.

Mimo, że artykuł niniejszy miał na celu omówienie tylko przepisów prawnych, dotyczących obowiązku zwalczania zakażeń zbóż i przetworów zbożowych, nie od rzeczy chyba będzie zaznaczyć tutaj, że poza wszelkimi normami prawnymi i sankcjami karnymi najbardziej doniosłym momentem w tej akcji jest obywatelski obowiązek wszystkich zainteresowanych osób, aby przez własną jak największą skrupulatność i gorliwość przyczynić się do zwalczania u nas szkodników zbożowo-mącznych i uchronić kraj przed dotkliwymi stratami podstawowych składników naszego wyżywienia, jakimi są zboża oraz ich przetwory.

LUDWIK FENIGSEN

HANDEL-CENTRALE HANDLOWE

„Ceharyb“ i jego działalność w przetwórstwie rybnym

Jedną z najmłodszych central handlowych jest Centrala Zaopatrzenia i Zbytu Prywatnego Przemysłu Rybnego „Ceharyb”, mająca swoją siedzibę w Gdyni, jako największym ośrodku przemysłu rybnego. Centrala pod względem formy prawnej jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością o kapitale zakładowym 3.000.000 zł. Udziałowcami spółki są wszystkie Izby Przemysłowo-Handlowe w Polsce oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Rybnego. Centrala obejmuje zasięgiem swojej działalności prywatne zakłady przemysłu rybnego oraz warsztaty rzemieślnicze (przeważnie drobne wędzarnie).

W początkowym okresie działalności swojej „Ceharyb” borykała się z najrozmaitszymi trudnościami, z których jedne były natury zewnętrznej, inne zaś wpływały z przyczyn, tkwiących niejako we własnym, wewnętrznym, branżowym podwórku.

Do trudności, płynących z zewnątrz, należały przede wszystkim:

1) Brak ścisłej instrukcji i wytycznych działania nowopowstałej Centrali. W szczególności nie był wyraźnie określony jej stosunek do Spółdzielczo-Państwowej Centrali Rybnej.

2) Niewyjaśniona dostatecznie sytuacja ogólna prywatnego przemysłu rybnego, co przyczyniało się do narastania w sposób alarmujący tendencji likwidacyjnych w tej gałęzi przemysłu.

3) Niedostateczne uwzględnienie możliwości produkcyjnych prywatnego przemysłu rybnego w ogólnopanstwowym planie produkcyjnym. Plan ten uwzględnia zaledwie drobny ułamek możliwości przetwórczych prywatnego przemysłu rybnego.

4) Znaczne ograniczenie eksportu ryb i przetworów rybnych dla sektora prywatnego.

5) Stosunkowo nieduże przydziały surowca, pochodzącego z importu, które w dodatku w praktyce kureczą się poniżej minimum, niezbędnego do utrzymania jako tako racjonalnej gospodarki przetwórczej poszczególnych zakładów, a to wskutek powiązania procentowego tych przydziałów z importem faktycznie dokonany. Ponieważ import surowca rybnego (śledzi i szprotów), przewidziany w planie, wykonany został tylko częściowo, przemysł i rzemiosło prywatne otrzymały tylko część pierwotnie planowanych źródeł przydziałów.

Jeśli chodzi o trudności, na jakie napotykała w pierwszym okresie działalność „Ceharybu” niejako „od wewnątrz”, to należała do nich przede wszystkim duża doza nieufności, z jaką nowy twór

gospodarczy został przyjęty przez zainteresowane zakłady przetwórcze. Obawiano się, że nowa centrala będzie czynnikiem niejako hamującym działalność prywatnego przemysłu rybnego, a nie pomagającym do racjonalnego i harmonijnego wykorzystania jego potencjału gospodarczego. Na szczęście nieufność ta dość szybko uległa i działalność „Ceharybu” oceniana jest przez prywatny przemysł rybny na ogół pozytywnie.

Poza tym stosunkowo słaba dyscyplina organizacyjna zrzeszonego przemysłu, pewien wybujały indywidualizm, gdzie niegdzie jeszcze pokutujący, osłabiona prężność finansowa poszczególnych firm, to wszystko razem jest także przyczyną trudności, na jakie działalność Centrali natrafia.

Mimo stosunkowo krótkiego okresu działania „Ceharyb” podtrzymał w najtrudniejszym bodaj momencie prywatne przetwórstwo rybne, rozprowadzając wśród niego dość pokaźne ilości surowca i artykułów pomocniczych. W tegorocznym sezonie zimowym prywatny przemysł rybny i rzemiosło otrzymały za pośrednictwem „Ceharybu”:

1) surowca rybnego:		
a) śledzi		850.000 kg
b) szprotów		202.000 kg
c) innych ryb morskich		25.000 kg
2) półfabrykatów (mleczka śledziowego)		700 kg
3) materiałów pomocniczych:		
a) puszek konserwowych różnego rodzaju		775.000 szt.
b) oleju		30 ton
c) octu		98.750 ltr.
d) wody utlenionej		95 kg
e) drzewa wędzarniczego		195 mp
f) skrzyń do ryb i konserw		900 szt.
g) etykiet		350.000 szt.
h) lodu sztucznego		90 ton
i) żarówek		90 szt.

Razem wartość surowca i materiałów pomocniczych, dostarczonych dla prywatnego przemysłu i rzemiosła rybnego wyniosła ca 170 milionów złotych. Stanowi to wprawdzie tylko ok. 20% wartości obrotu tego przemysłu, niemniej jednak jest już poważnym wkładem niedawno powstałej instytucji.

„Ceharyb” obsługuje w chwili obecnej około 60 firm przemysłowych i rzemieślniczych. Niewątpliwie jednym z dodatnich skutków jego działalności jest wyraźne zahamowanie procesu likwidacyjnego w prywatnym przemyśle rybnym, który to proces w roku ubiegłym zaczął przybierać rozmiary wręcz zastraszające.

Przemysł przetwórczy rybny wchodzi obecnie w okres dorocznego sezonu martwego. Wobec energicznie przeprowadzanej w tym roku akcji „R”, mającej na celu wydobycie z morza i przysporzenia krajowi możliwie maksymalnej ilości jego bogactw, „martwota” tegorocznego sezonu letniego będzie pozorna. Konieczność zabezpieczenia i szybkiego przerobienia złowionej ryby nakłada także na prywatny przemysł przetwórczy i na rzemiosło szczególne ważne obowiązki. Celem wspólnego omówienia tego i temu podobnych zagadnień zwołana będzie w najbliższym czasie narada wytwórcza prywatnego przemysłu i rzemiosła rybnego, na której długoletnie doświadczenie fachowe w połączeniu z rzetelną troską o najlepsze wykorzystanie bogactw morza i wód śródlądowych pozwoli na należyte przyczynienie się przemysłu prywatnego i rzemiosła do podniesienia gospodarki przemysłowo-rybnej w kraju.

HENRYK TETZLAFF

ZEZWOLENIA NA CZYNNOŚCI AJENCYJNE W HANDLU ZAGRANICZNYM.

Ministerstwo Handlu Zagranicznego rozpoczęło za pośrednictwem Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie wydawanie decyzji udzielających prywatnym przedsiębiorstwom handlowym zezwolenia na wykonywanie czynności ajencyjnych w dziedzinie handlu zagranicznego.

W związku z powyższym w sprawie korzystania przez Centralę Handlu Zagranicznego z pośredniczenia krajowych firm ajencyjnych w transakcjach z kontrahentami zagranicznymi Ministerstwo Handlu Zagranicznego ustaliło, że Centrala Handlu Zagranicznego mogą korzystać jedynie z usług tych krajowych ajencyjnych firm prywatnych, które przedłożą decyzję Ministerstwa udzielającą tej firmie zezwolenia na wykonywanie czynności ajencyjnych w dziedzinie handlu zagranicznego.

CENY I MARŻE**Cennik CSS „Społem”**

Pierwszy drukowany cennik wydziału produkcji CSS „Społem” obejmuje artykuły 68 fabryk centrali, które wyprodukowały w 1948 r. towary wartości ca 1 500 000 zł.

1. **OUKROW I MAKARONU:** pierniki, wykwintne pieczywo słodkie, herbatniki, marmoladki, czekolady, wyroby czekoladowe, wszelkiego rodzaju cukierki, miód sztuczny i makaron.

2. **PRZYPRAW I NAMIASTEK SPOŻYWCZYCH:** wyroby odżywcze i przyprawy, kostki do zup oraz sosów, mączka ziemniaczana, przemiał cukru na mączkę.

3. **FERMENTACYJNEGO:** ocet i musztarda.

4. **ARTYKUŁÓW GOSPODARSTWA DOMOWEGO:** środki do prania, wyroby kosmetyczne, mydła toaletowe, półtoaletowe i do golenia, świece, pasty do obuwia i podłóg. Zabawki dzieciinne, grzebienie celuloidowe, szczoteczki do zębów, baterie elektryczne płaskie i okrągłe, pendzle malarskie i do golenia, szczotki do użytku domowego i do celów technicznych.

W cenniku podano warunki zamówienia, dostawy, fakturowania, regulowania należności, reklamacji manca w przesyłkach, obrotu opakowaniami.

Liczba zakładów (piekarni, stołówek, masarni itd.) spółdzielni zrzeszonych w CSS „Społem” wynosi 1496. (J)

Ceny na artykuły kolonialne

Pismem z dnia 4.V.1949 r. (znak: C-IV-B-35/5-8) Biuro Cen Ministerstwa Handlu Wewnętrznego zatwierdziło poniżej ceny na artykuły kolonialne z importu z nowych dostaw:

Lp.	Artykuł i pochodzenie	Cena w zł za kg		
		Własna Centrali Zbytu	Hurtowa z przewidywaną marżą	Detaliczna z przewidywaną marżą (wykaz 12)
1.	Sliwki Bułgarskie suszone	334,50	368	450
2.	Rodzyнки „Sułtanki”—Turcja	1.018,—	1.120	1.400
3.	Gałka muszkatołowa — Holandia	2.147,—	2.362	3.000
4.	Daktyle — Francja	582,—	640	800
5.	Cynamon — Francja	1.119,—	1.231	1.600
6.	Cynamon mielony w paczkach à 10 g	1.455,—	1.600	2.000
7.	Goździki — Francja	1.119,—	1.231	1.600
8.	Goździki paczkowane	1.455,—	1.600	2.000
				20 zł paczka
				10 g—20 zł
9.	Pieprz czarny „Lampong”—Holandia	3.772,70	4.153	5.400
10.	Pieprz czarny — Francja	3.772,70	4.153	5.400
11.	Pieprz czarny „Lampong”—Holandia	3.772,70	4.153	5.400
12.	Pieprz paczkowany à log	4.364,—	4.800	6.000

Ceny na tarcicę i przetarcia dłużyć

Biuro Cen (znak: C-IV-E-141/1) zatwierdza ceny na sortymenty tarte w prywatnym przemyśle tartaczynym jak następuje:

Artykuł	Klasa	% uzyskania	Cena zatwierdzona
Tarcica nieobryznana iglasta	I	5	15.040 zł
„ „ „	II-III	10	13.160
„ „ „	IV	5	8.460
Tarcica obryznana iglasta	III-IV	25	10.810
„ „ „	V	10	8.460
„ „ „	VI	10	7.520
Krawężniki z p. p.	—	20	9.400
Łaty	—	5	16.540
Okorki, króciaki itp.	—	10	8.700

loco tartak za 1 m sześć.

oraz cenę za przetarcie dłużyć przez tartak jednotrakowy w wysokości zł 1.950 za 1 m sześć.

„Zaokrąglenie” cen

Przy ustalaniu cen fabrycznych, hurtowych i detalicznych Biuro Cen nie zezwala na zaokrąglenie cen fabrycznych i hurtowych. Dopuszczalne jest jedynie zaokrąglenie cen detalicznych:

- 1) ceny detaliczne przewyższające 1.000 zł mogą być zaokrąglane do 10 zł w górę;
- 2) ceny detaliczne, nie przewyższające 1.000 zł mogą być zaokrąglane do 5 zł, wzgl. 10 zł w górę;
- 3) ceny od 50 do 200 zł mogą być zaokrąglane w górę do 5, wzgl. do 10 zł, ale tylko w wypadkach, kiedy różnica powstała z powodu zaokrąglenia nie przekracza 20%; w każdym przypadku ceny z końcówką w groszach winny być zaokrąglane do pełnego złotego;
- 4) przy ustalaniu cen na nowe artykuły wzgl. przy wszelkich zmianach cen — ceny mogą być podawane w myśl norm podanych w p. 1) do 3) z tym, że nawet przy cenach niższych od 50 zł, o ile to jest możliwe, dąży się do zaokrąglenia do 5, wzgl. 10 zł;
- 5) cen z grudnia 1949 r. nie można zaokrąglać bez zgody Biura Cen.

Przejmowanie materiałów budowlanych

Pismem z dnia 3.V.49 r. (znak: C-IV-E-135/4) Biuro Cen wyjaśnia, że przy ocenie przejmowanych materiałów budowlanych i instalacyjnych z likwidujących się firm prywatnych należy stosować się do obowiązujących cen hurtowych Centrali Handlowej Materiałów Budowlanych i Instalacyjnych po uwzględnieniu procentu zużycia materiałów przejmowanych komisynie.

prawnie zastrzeżone — nr Rej. 34304

Cena detaliczna dla publiczności zatwierdzona przez Biuro Cen Ministerstwa Przemysłu i Handlu

zł. 46 za pudełko

Apteki i Hurtownie — odpowiedni rabat

Wysyłamy pocztą za pobraniem

UWAGA: Jedyną firmą, dla której znak słowny „BEBE” został zarejestrowany pod nr. Rej. 34304, jest

**WYTWÓRNIA CHEMICZNA
W. KARWAŃSKI**

Warszawa, ul. Sosnowa 8

WYSTRZEGAĆ SIĘ NAŚLADOWNICTWA

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZO-SKARBOWE

Wyrób i sprzedaż lodów (I)

1. FORMY UPRAWNIENI.

Zbliża się sezon sprzedaży lodów spożywczych w cukierniach, kawiarniach, na ulicach i placach miejskich. W związku z tym należy zwrócić uwagę na przepisy prawne, które regulują te dziedziny ze stanowiska uprawnień do wyrobu i sprzedaży tych artykułów, z punktu widzenia sanitarnego, porządku publicznego itd.

Przed wszystkim — jeśli chodzi o sam wyrób lodów — to stanowi on integralną część rzemiosła cukierniczego, jest zatem dozwolony tylko temu, kto posiada kartę rzemieślniczą na cukiernictwo, względnie na sam wyrób jako cząstkowe rzemiosło cukiernicze (art. 142 prawa przemysłowego).

Tu już należy dodać, że według instrukcji do tego prawa z roku 1938 nie jest wymagana karta rzemieślnicza na wyrób lodów w restauracjach, jadłodajniach, kawiarniach itd. dla skonsumowania na miejscu. Wymieniona instrukcja brzmi w tym punkcie dosłownie: „Produkcja lodów wchodzi w zakres cukiernictwa. Posiadający jednak uprawnienie przemysłowe na restaurację, jadłodajnię, kawiarnię, podawanie chłodziaków, mogą wyrabiać i sprzedawać lody, lecz wyłącznie tylko swoim konsumentom“. Niema żadnych podstaw do przyjęcia, by to postanowienie instrukcyjne nie obowiązywało nadal, mimo że wydane zostało przed ogłoszeniem nowej listy rzemiosł, w której „lodziarstwo“ jest wyraźnie ujęte jako cząstkowa gałąź rzemiosła cukierniczego (orzp. M.P.H. z dnia 11.XII.1947 r., Dz. Ust. z 1948 r. Nr 9, poz. 61).

Uprawniony do wyrobu lodów ma na podstawie art. 31 prawa przemysłowego prawo sprzedaży tych towarów bez specjalnego zgłoszenia. Artykuł ten postanawia mianowicie, że „Uprawniony do prowadzenia przemysłu wytwórczego ma prawo bez specjalnego zgłoszenia... 2) sprzedawać wyroby danego rodzaju przemysłu“. W związku jednak z prowadzeniem koncesjonowania handlu powstaje pytanie, jak dalece wolna jest sprzedaż lodów połączona z jego wytwarzaniem? Rozporządzenie M.P.H. z dnia 11.III.1948 r. w sprawie obowiązków uzyskania zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych zwalnia od obowiązku uzyskania koncesji handlowej m. in. zakłady przemysłowe i rzemieślnicze, jeżeli dokonują sprzedaży własnych wyrobów z pomieszczeń ściśle związanych z zakładem wytwórczym, a więc z pomieszczeń znajdujących się w tym samym obciążeniu, w którym mieści się zakład wytwórczy. Wynika z tego, że wyrabiający lody może sprzedawać je we własnej wytwórni (do konsumpcji na miejscu, do dalszej sprzedaży i na „wynos“) oraz w przyległym do wytwórni lokalu (cukierni, kawiarni itp.). Gdyby natomiast sprzedaż miała się odbywać poza obciążeniem wytwórni, np. na ulicy lub placu, to na taką sprzedaż byłaby wymagana koncesja handlowa, niezależnie od posiadanego uprawnienia do wytwarzania tego produktu, czyli niezależnie od posiadanej karty rzemieślniczej na cukiernictwo lub „lodziarstwo“, względnie koncesji na prowadzenie zakładu gastronomicznego.

Jeżeli wspomnieliśmy już o handlu ulicznym, to zwróćmy uwagę i na tę okoliczność, że forma uprawnienia handlowego zależna będzie tu od tego, czy ma się do czynienia z handlem ze stałą siedzibą czy z handlem okrężnym („domokrężnym“, „obnośnym“, „obwoźnym“ itp.). W pierwszym przypadku na sprzedaż uliczną lodów byłaby wymagana koncesja handlowa wydana na podstawie przepisów o koncesjonowaniu handlu, w drugim zaś — licencja oparta na przepisach działu III prawa przemysłowego. W pierwszym przypadku uprawnienia (koncesji handlowej) udziela władza przemysłowa wojewódzka, w drugim zaś (licencja) władza przemysłowa I instancji. W jakich to przypadkach mamy do czynienia z handlem ze stałą siedzibą, a w jakich z handlem okrężnym? Do istotnych cech handlu ze stałą siedzibą należy posiadanie stałego, czyli nie przenośnego pomieszczenia handlowego. W tym znaczeniu za przedsiębiorstwo handlowe ze stałą siedzibą uchodzi także każda sprzedaż uliczna odbywająca się w pewnym stałym punkcie w kiosku nierozbieralnym. Wszelkie inne pomieszczenia prowizoryczne, np. takie kioski, które sprzedawca na noc rozbiera i odwozi, należą — zdaniem kreślącego te słowa — do

handlu okrężnego. Bez żadnych wątpliwości zaś pod tę formę handlu podpada wszelka sprzedaż uliczna dokonywana z wozków wszelkiego rodzaju, skrzynek itd., bez względu na to czy sprzedawca ze swym towarem rzeczywiście „krąży“, czy też stoi w pewnym wyznaczonym mu miejscu.

Handel uliczny lodami, podobnie jak wszelki ruch handlowy na ulicach i placach publicznych, stanowi przedmiot organów lokalnych, do których należy troska o porządek publiczny, bezpieczeństwo komunikacji, estetykę miasta itd. Z tych względów na niektórych obszarach Państwa dawne ustawodawstwo przemysłowe państw zaborczych pozostawiało nadawanie uprawnień na handel uliczny i na wykonywanie wszelkiego rodzaju usług zarobkowych, władzom lokalnym, które mogły dziedzinę tę regulować drogą przepisów miejscowych. Tak np.: na obszarze starych ziem zachodnich Rzeczypospolitej obowiązująca tam „ordynacja przemysłowa“ postanawiała, że wyższa władza administracyjna po wysłuchaniu opinii gminy może dla poszczególnych gmin zarządzić, iż osoby, które w danej gminie zamieszkują lub mają na jej obszarze swoją siedzibę przemysłową (handlową) i które w gminie tej zamierzają na publicznych drogach i ulicach i placach sprzedawać towary, winny uzyskać na to zezwolenie miejscowej władzy administracyjnej (§ 42b). Oparte na tej podstawie prawnej przepisy lokalne wyższej władzy administracyjnej uzależniały prawo wykonywania jakiegokolwiek handlu ulicznego od uzyskania na to specjalnego pozwolenia „miejscowej władzy policyjnej“. Władza ta udzielała wymienionych pozwoleń według swobodnego uznania, kierując się przy tym względami komunikacyjnymi, porządkowymi itd., jak nie mniej i tym, czy osoba sprzedawcy daje rękojmię prowadzenia handlu ulicznego w sposób uczciwy.

Polskie prawo przemysłowe, obowiązujące od roku 1927, nie daje władzom miejscowym możliwości podobnego lokalnego regulowania handlu ulicznego, projekty zaś wydania takich „regulaminów“ w oparciu o inne pokrewne ustawy, dyskusowane na terenie niektórych władz administracji ogólnej II instancji, nasuwają wątpliwości prawne.

W tym stanie rzeczy interesy bezpieczeństwa, porządku i estetyki miasta, połączone z handlem ulicznym wszelkiego rodzaju, uwzględnić muszą — o ile chodzi o wypadki typowego handlu okrężnego — władze przemysłowe I instancji przy wydawaniu licencji, wysłuchując przed udzieleniem takiego pozwolenia opinii władz kompetentnych. O ile zaś chodzi o handel uliczny ze stałą siedzibą (stałe kioski), wykonywany na publicznych ulicach i placach, to pod względem porządku publicznego i estetyki miasta wiele do powiedzenia ma zarząd miejski jako przedstawiciel właściciela gruntu (pozwolenie na ustawienie kiosku) i jako władza nadzoru budowlanego (estetyczny wygląd kiosku).

Kto powinien posiadać licencję na handel okrężny lodami? Wydawałoby się, że sprawa jest jasna i prosta, mianowicie, że licencję posiadać winna ta osoba, która z towarem „krąży“. Tymczasem tak nie jest, a przynajmniej nasuwają się tu pewne wątpliwości w związku z mętnym sformułowaniem art. 45 prawa przemysłowego, określającego pojęcie „przemysłu“ okrężnego. Mianowicie przemysłem (handlem) okrężnym w rozumieniu tego przepisu jest sprzedaż towarów, wykonywana zarobkowo i samoistnie oraz zawodowo i osobiście, bez stałej siedziby przemysłowej (handlowej).

Jeżeli handlarz uliczny sprzedaje sposobem okrężnym towar w imieniu i na rachunek własny, to nie ulega wątpliwości, że licencję musi posiadać sam sprzedawca. Inaczej przedstawia się sprawa, gdy — co często się dzieje — osoba sprzedająca towar nie jest jego właścicielem, a sprzedaż odbywa się w imieniu i na rachunek kogoś innego (najczęściej wytwórcy). Od krążącego z towarem po ulicy trudno w tym przypadku wymagać licencji, gdyż nie prowadzi on handlu „samoistnego“, lecz w imieniu i na rachunek osoby trzeciej. Z drugiej strony właściciel towaru w tym przypadku również nie potrzebuje licencji, ponieważ sprzedaż okrężną nie trudni on się „osobiście“. Ustawodawcy przedwojennemu zakradł się tu błąd, który winien być usunięty przy najbliższej zmianie prawa przemysłowego.

(c. d. n.)

W. G.

Ważne dla przedsiębiorstw budowlanych

Ustawa z dnia 4 lutego 1949 roku zmieniła ustawę z roku 1947 o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych w tym kierunku, że obowiązek uzyskiwania zezwolenia rozciągnęła również na przedsiębiorstwa budowlane.

Obecnie ogłoszone zostało rozporządzenie wykonawcze, które zawiera cały szereg szczegółów, dotyczących wydawania zezwoleń przedsiębiorstwom budowlanym.

Przez przedsiębiorstwo budowlane rozumie się zawodowe wykonywanie czynności zarobkowych, obejmujących wznoszenie nowych budynków stałych i tymczasowych, tudzież ich nadbudowę i powiększenie, przebudowę, przeróbki i w ogóle takie zmiany wymienionych wyżej budowli, przy których zostają zmieniane, dodawane lub usuwane części nośne lub konstrukcyjne tych budynków bądź ich części, wpływające na bezpieczeństwo budynków od ognia, stan zdrowotny względnie wygląd zewnętrzny. Zezwolenia wymaga również wykonywanie czynności w zakresie zmiany przeznaczenia budynków, wykonywanie stałych ogrodzeń mururowanych tudzież murów oporowych. Uzyskanie zezwolenia jest konieczne bez względu na to, czy roboty są wykonywane z cudzych materiałów, czy też wyłącznie z własnych.

Wreszcie obowiązek uzyskania zezwolenia dotyczy również i tych osób, które na podstawie przepisów szczególnych otrzymały już zezwolenie (koncesję) właściwych władz na wykonywanie przedsiębiorstw instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych lub elektrycznych.

Zasady postępowania przy podejmowaniu starań o wydanie zezwolenia są podobne do tych, jakie obowiązują przy wydawaniu zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych, z tą zmianą, że te czynności, zostały w odniesieniu do przedsiębiorstw budowlanych przekazane zrzeszeniom przemysłowców budowlanych, względnie odpowiednim cechom rzemieślniczym.

W związku z powyższym podania o wydanie zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego należy składać do właściwego zrzeszenia, względnie stowarzyszenia przemysłowców budowlanych. Podanie to po zaopiniowaniu przez zrzeszenie przekazane będzie właściwej Izbie Przemysłowo-Handlowej do zaopiniowa-

nia. Decyzję w sprawie wydania zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego wydaje, jeśli chodzi o wydanie zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw, wykonywujących wyłącznie budowę, przebudowę lub inne zmiany budynków parterowych mieszkalnych i gospodarczych — wojewoda, a we wszystkich innych wypadkach Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Odbudowy. W związku ze zniesieniem urzędu Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Odbudowy — kompetencje w zakresie wydawania zezwoleń przejął prawdopodobnie na Ministra Budownictwa. Warunkiem wydania zezwolenia jest przynależność do Zrzeszenia Przemysłowców Budowlanych. Rozporządzenie zastrzega również, że zezwolenie może być udzielone tylko takiemu przedsiębiorcy, który umożliwi delegowanym przez Ministerstwo rzeczoznawcom przeprowadzenie kontroli działalności przedsiębiorstwa. Na mocy specjalnego zarządzenia może być ustalony minimalny kapitał zakładowy przedsiębiorstwa budowlanego.

W ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie rozporządzenia, a więc do dnia 28 maja 1949 roku wszystkie osoby, które obecnie prowadzą przedsiębiorstwa budowlane obowiązane są wnieść podanie o wydanie zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa. Te osoby, które już uprzednio wniosły takie podanie na podstawie rozporządzenia o wydawaniu zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych winny w tym samym terminie do dnia 28 maja 1949 roku uzupełnić swe poprzednio złożone podania wszystkimi danymi, wymagany według postanowień omawianego rozporządzenia.

Złożenie podania połączone jest z obowiązkiem uiszczenia opłaty obliczonej według zasad, obowiązujących w stosunku do przedsiębiorstw handlowych. Rozporządzenie zawiera jednak przepis, że te przedsiębiorstwa budowlane, które uiściły opłaty na podstawie dekretu o obowiązku zawiadomienia o prowadzeniu przemysłu w roku 1947 (tak zwana rejestracja przemysłu) są wolne od obowiązku ponownego uiszczenia opłaty, pod warunkiem załączenia do podania kwitu na uiszczoną poprzednio opłatę.

Omawiane rozporządzenie ogłoszone jest w Dzienniku Ustaw Nr. 24 z roku 1949 pod poz. 161. (Gr)

W rubryce tej zamieszczamy odpowiedzi na zapytania Czytelników, które należy kierować: Warszawa, Flory 3, lub Poznań, Miekiewicza 31. REDAKCJA

Egzekucja w przedsiębiorstwie podlegającym przejęciu

To-czka — Łódź. Czytelnik nasz prowadzi zakład wyrobów papierowych. Zakład ten został wpisany na wykaz przedsiębiorstw podlegających przejęciu przez państwo na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1946 roku. Czytelnik nasz wniosł we właściwym czasie odwołanie do Komisji Głównej do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw, lecz sprawa nie została jeszcze rozpatrzona. Obecnie zapytuje, czy urząd skarbowy może przeprowadzić egzekucję na majątku przedsiębiorstwa, umieszczonego na wykazie przedsiębiorstw przeznaczonych do przejęcia przez Państwo.

Art. 6 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r.

o przejęciu przedsiębiorstw przez państwo przewiduje, że przedsiębiorstwa są przejmowane wraz z całym majątkiem ruchomym i nieruchomym, przyczym za podstawę przynależności mienia do przedsiębiorstwa uważa się stan z dnia 5 lutego 1946 roku, jako dnia, w którym ustawa z dnia 3 stycznia 1946 weszła w życie. Z powyższego wynika, że z chwilą umieszczenia przedsiębiorstwa na wykazie przedsiębiorstw mających być przejętymi przez Państwo cały majątek przedsiębiorstwa jest jakby na rzecz Państwa zajęty. Dla strzeżenia tego majątku ustanowiony jest nawet w każdym przedsiębiorstwie nadzór państwowy. Taki nadzór musiał być ustanowiony również w przedsiębiorstwie naszego Czytelnika. Zadaniem tego nadzoru

jest, jak wynika z § 77 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1947 roku strzeżenie majątku przedsiębiorstwa. W oparciu o powyższe przepisy prawne zalecamy, aby w wypadku zajęcia maszyn w przedsiębiorstwie mającym być przejętym przez Państwo zawiadomić o tem nadzorcę państwowego, ustanowionego w trybie postępowania nacjonalizacyjnego. Nadzorca ten powinien naszym zdaniem zawiadomić właściwą władzę przemysłową (Urząd Wojewódzki, odpowiednio Ministerstwo) a jednocześnie zwrócić się do władzy skarbowej prowadzącej egzekucję o wstrzymanie kroków egzekucyjnych do czasu zajęcia stanowiska przez władzę przemysłową. (Gr)

Urlop w czasie wypowiedzenia

GÓRZOW — KRASINSKIEGO. Pytanie: Czy pracodawca może udzielić pracownikowi w okresie 3-miesięcznego wypowiedzenia urlopu wypoczynkowego?

W zasadzie ustawa o urlopiach z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 94, poz. 735) nie zabrania wykorzystania przez pracownika służącego mu urlopu w okresie 3-miesięcznego wypowiedzenia, jednakże tylko za zgodą pracownika. Jeżeli pracownik nie wyrazi zgody na wykorzystanie swego urlopu w okresie wypowiedzenia, pracodawca nie może go do tego zmusić.

Sąd Najwyższy wyraził już kilkakrotnie w tej sprawie swe stanowisko, m. in. w orzeczeniu w sprawie III. 1. R.w. 226/32 — ogłoszonym w zbiorze urzędowym Nr 72/32 twierdząc, że „słuszne jest pod względem prawnym stanowisko, że pracownik został w nabytym prawie skorzystania z jedno-miesięcznego płatnego urlopu ukrócony, skoro firma pozwana wyznaczyła mu odbycie tego urlopu w okresie objętym trzech-miesięcznym wypowiedzeniem umowy o pracę; urlop bowiem pracownika umysłowego przeznaczony jest dla wypoczynku, a nie dla starania się o pracę, do czego właśnie służy zastrzeżony w ustawie okres wypowiedzenia stosunku służbowego”.

Nie ma natomiast żadnej przeszkody do wykorzystania urlopu w okresie wypowiedzenia za zgodą pracownika, skoro Sąd Najwyższy w innym orzeczeniu stwierdził, że „komulacja należnego zwolnionemu pracownikowi urlopu z okresem wypowiedzenia umowy o pracę jest bez zgody pracownika niedopuszczalna”. (Z. Kl.)

SFO — gospodarstwo rolne

Inż. Czesław Swet - Wydulec (?) jest właścicielem nieruchomości ziemskiej

40 ha, którą to nieruchomość oddał w dzierżawę. Czynną dzierżawny ustalony jest w ilości 200 kg zboża z hektara gruntu. Urząd Skarbowy nadsyła do naszego czytelnika nakazy płatnicze na zapłacenie składek na Społeczny Fundusz Oszczędności, przy czym za podstawę wymiaru tych składek nie bierze faktycznie osiągniętego dochodu w formie tenuty dzierżawnej, lecz dochód z gospodarstwa rolnego obliczony na podstawie przeciętnych norm dochodu z hektara ziemi. Czytelnik nasz zapytuje, czy postępowanie Urzędu Skarbowego jest prawidłowe?

Stosownie do postanowień art. 2 pkt. 2 ustawy o obowiązku społecznego oszczędzania obowiązkowi temu podlegają między innymi podatnicy podatku gruntowego, opłacający podatek gruntowy od podstawy opodatkowania przekraczającej 60 kwintalą żyta. Odpowiedź na pytanie, kto jest podatnikiem podatku gruntowego daje dekret o podatkach komunalnych, który w art. 5 stanowi, że obowiązek podatkowy w zakresie podatku gruntowego ciąży na osobach fizycznych i prawnych, posia-

dających gospodarstwa rolne. Za posiadających gospodarstwa rolne dekret uznaje osoby, które posiadają tytuł własności. Do tego przepisu dekretu znajdujemy jeszcze dodatkowo postanowienie § 2 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatkach komunalnych. Przepis ten stanowi, że osoby wymienione wyżej, jako podatnicy podatku gruntowego (a więc osoby, które posiadają tytuł własności) nie przestają być podatnikami podatku gruntowego również w przypadku wydzierżawienia gospodarstwa rolnego. Z podanych wyżej przepisów prawnych wynika, że czytelnik nasz przez wydzierżawienie swego gospodarstwa rolnego nie przestaje być podatnikiem podatku gruntowego, wobec czego jest obowiązany do wnoszenia składek na Społeczny Fundusz Oszczędnościowy. Ponieważ zaś wymiar składki oszczędnościowej dla osób posiadających gospodarstwa rolne zależy od wymiaru podatku gruntowego, przeto postępowanie Urzędu Skarbowego, który ustalił wysokość składki w zależności od podstawy wymiaru podatku gruntowego, jest słuszne. (Gr)

Z życia Izby, Związków i Zrzeszeń

IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA W GDYNI SZKOLI NOWE KADRY LICZMENÓW

Izba Przemysłowo - Handlowa w Gdyni łącznie z dyrekcją P. P. „Polcargu”, oraz przedsiębiorstwami kontrolnym P.T.K. „Supervise”, Gdynską Spółką Kontrolną i firmą „Guzewicz”, oraz Związkiem Zawodowym Transportowców w Gdyni zorganizowały w ramach czynu pierwszomajowego kurs wiedzy portowej dla liczmanów.

Program kursu przewiduje 108 godzin wykładowych z zakresu wiedzy fachowej, nauki o Polsce współczesnej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. W wykładach na tematy fachowe uwzględnione zostaną następujące zagadnienia: zadania i cele kontroli, obliczanie miar i wag dziesiętnych i angielskich oraz obliczanie kubatur opakowań, ton i standartów, manipulacje magazynowe, próbowanie towarów, technika przeładunków portowych oraz ekspedycja w eksporcie, imporcie i tranzycie, typy statków i sposoby ich eksploatacji, sztawerka i trymerka towarów, dokumenty ładunkowe i handlowe, instrukcja morsko-celna, przepisy i dokumenty oraz odprawa celna.

Wykładowcami na kursie będą przedstawiciele Izby Przemysłowo - Handlowej, Inspektoratu Szkolnego, przedsiębiorstw kontrolnych, G.A.L-u, „Pagedu”, Centrali Transportowców Morskich, PZPR-u, Rady Zw. Zawodowych oraz f-my „Hartwig”. (n)

ULGOWE TARYFY TOWAROWE PKP DLA PRZESYLEK RYBNYCH

W związku z akcją „R”, mającą na celu wzmocnienie połowów ryb morskich, Izba Przemysłowo - Handlowa w Gdyni zwróciła się do Ministerstwa Komunikacji o przydział odpowiedniej ilości wagonów-ehłodni.

Ponadto dla utrzymania cen na morskie ryby rozprowadzane w kraju Ministerstwo Komunikacji przyznało również na wniosek

Izby szereg ulg w postaci taryf wyjątkowych z ważnością od 11 marca br. Ulgi te w zależności od rodzaju ryb i wielkości przesyłki (drobna czy wagonowa) wynoszą od 20 do 60% dotychczas stosowanych taryf wyjątkowych.

Osoby bliżej interesujące się tą sprawą znajdują odnośne zarządzenie w pełnym brzmieniu w numerze 6 Dziennika Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych z dn. 11 marca 1949 r. pod pozycją 45. (n)

Z ZPP PAPIERNICZO-PRZETWOR- CZEGO PODPISAL UKŁAD ZBIORO- WY

Toczące się od dłuższego czasu rozmowy z przedstawicielami Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Chemicznego, odnośnie zawarcia umowy zbiorowej dla całego prywatnego przemysłu papierniczo-przetwórczego weszły w kwietniu br. w ostatnią fazę.

W związku z powyższym odbyło się w dniu 13-go kwietnia br. zebranie naszego Zarządu, komplet którego został zwiększony dodatkowymi delegatami, zorientowanymi w terenowych warunkach pracy i pracy. Po obszernej dyskusji zostały ustalone wytyczne dla rozmów z Związkiem Zawodowym, oraz wybrano Komisję w składzie ob. ob.: prez. A. Straucha, prez. R. Cianciary, prez. M. Urbańczyka, prez. L. Illukiewicza, p. Glapy i dyr. F. Giżyckiego, uprawniając ją do prowadzenia dalszych pertraktacji z przedstawicielami Związku Zawodowego. Same rozmowy odbyły się w następnym dniu w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie przy udziale przedstawiciela tejże ob. prof. Makarczyka.

Negocjacje te zakończono w harmonijnej atmosferze, fiksując uzgodnione poszczególne punkty w podpisanym przez obecnych protokół, wraz z tabelą stawek podstawowych oraz systemem premiowania pracowników fizycznych, tabelą stawek dla pracowników umysłowych, oraz zaszeregowaniem poszczególnych zawodów naszej branży w 8 grup.

Umowę zawarto ostatecznie w dniu 2 maja br. przez jej podpisanie przez przedstawicieli Związku Zrzeszeń i Zarządu Głównego Związku Zawodowego Prac. Chemicznego.

AKCJA ZWALCZANIA SZKODNIKÓW ZBOZOWYCH

W związku z akcją zwalczania szkodników zbozowych Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Warszawie delegowało swoich pracowników na kurs organizowany przez Komisarza Wojewódzkiego. Wyszkoleni pracownicy Zrzeszenia zorganizowali kurs instruktorski, który odbył się w Warszawie w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej dnia 5.V b. r.

Po wykładach teoretycznych odbył się praktyczny pokaz dezynsekcji, przeprowadzony w jednym z prywatnych młynów warszawskich.

Następny kurs zorganizowany będzie w końcu bieżącego miesiąca. Po przeprowadzeniu akcji szkoleniowej Zrzeszenie będzie posiadało po jednym wyszkolonym instruktorem w każdym powiecie. Każdy instruktor - delegat powiatowy będzie miał do czynienia z 10 — 15 młynami.

Do zadań instruktora należeć będzie zwoływanie zebrań właścicieli, dzierżawców, czy użytkowników młynów, na których omawiane będą szczegółowo instrukcje Komisarza Głównego. Na odprawach powiatowych ustalony będzie również sposób rozłożenia na poszczególnych młynarzy kosztów nabycia odpowiedniego sprzętu (rozpylacze itp.) oraz kolejności, w jakiej sprzęt będzie przekazywany z jednego młyna do drugiego.

Delegaci obowiązani będą składać do Zrzeszenia odpowiednie meldunki o postępie akcji zwalczania szkodników zbozowych. (Sk)

PRASY i CZĘŚĆ LOKALU
wydzierżawimy

„Siła i Praca“

WYROBY METALOWE

Warszawa, ul. Polna 28

Z prasy

W rubryce tej zamieszczamy, zasadniczo bez komentarzy, wyjątki z artykułów zamieszczonych w prasie różnych poglądów i zainteresowań. (Red.)

Prasa Polska

W krajach kapitalistycznych, pomijając prasę brukową, zagadnienia gospodarcze traktowane są na łamach prasy codziennej tak szeroko, iż stanowią one często nie tylko osobne działy, ale pod względem rozmiarów są właściwie gazetą w gazecie. To odgraniczenie spraw gospodarczych od całokształtu gazety ma poważne i głębokie przyczyny. Zagadnienia gospodarcze traktowane są w krajach kapitalistycznych jako przedmiot szczególnych zainteresowań nielicznej grupy kapitalistów i artykuły w której swej części, będące wyrazem obrony interesów ciałniejszych już grup kapitalistycznych większego kalibru, mających bez pośredni wpływ finansowy na dane pismo, nie interesują szerokich rzesz ludności, a w szczególności szerokich rzesz świata pracy. Nie mają one na celu ani wychowania gospodarczego społeczeństwa, ani jeszcze mniej popularyzowania zagadnień gospodarczych. Mogą one sobie pozwolić zarówno na język, jak i styl, a niewątpliwie i na poziom, do którego przeciętny obywatel nie jest dostosowany. Zadaniem takiego, czy innego artykułu nie jest przekonanie szerokich rzesz czytelników o słuszności jego założeń i wysuniętych postulatów, ale trafienie do tych ośrodków dyspozycji, jakie w rozstrzygnięciu danej sprawy mają głos decydujący. Z tych założeń wychodząc, owe działy gospodarcze kierowane są przez bardzo wytrawnych, cieszących się

dużym autorytetem ekonomistów i publicystów gospodarczych, którzy godzą się na rolę dobrze płatnych obrońców interesów grup kapitalistycznych, reprezentowanych przez dane pismo.

W naszych warunkach ustrojowych i przy naszych założeniach ideologicznych takie oddzielenie działów gospodarczych ani nie jest możliwe, ani nawet do pomyślenia. My, oczywiście, jesteśmy zainteresowani aby prawidłowo myślenie kategoriami gospodarczymi dotarło do jak najszerszych mas społeczeństwa. Pisma nasze nie bronią interesów poszczególnych grup, czy grup, wszystkie one muszą ujmować zagadnienia gospodarcze od strony interesów ogólnopństwowych, a więc interesów całego świata pracy, którego interesy z interesami ogólnopństwowymi w naszym ustroju są ściśle związane. Sprawy gospodarcze w naszych warunkach, nie stanowią domeny zainteresowań ciasnych grup. Wysuwają się coraz silniej na plan pierwszy i wymagają wielostronnego potraktowania, poczynając od artykułów wstępnych, a kończąc na drobnych notatkach.

(Z artykułu dra Adolfa Atlasa pt. „Problematyka gospodarcza w prasie”).

KURIER CODZIENNY

Może ktoś powie — to wszystko jest propaganda. Tak jest. Nie potrzebujemy się obawiać tego słowa. Możemy propagować te idee i to dokonania, które się składają na naszą nową rzeczywistość

i które są zapowiedzią lepszej przyszłości Polski i całego świata. I nie potrzebujemy się też wstydić, że nie ma u nas wolności dla tej prasy, która by chciała tę lepszą przyszłość zniszczyć lub przynajmniej opóźnić.

Wszystkie te zadania wymagają od dziennikarzy polskich nie tylko dużego wkładu pracy, niekraz poświęcenia, ale i najwyższych kwalifikacji i znów nie tylko czysto zawodowych, ale i ideologicznych, bo stanowią oni dziś poważny aktyw polityczny nowej Polski, przemawiający do szerokich mas społeczeństwa.

(Z artykułu wstępnego na Dzień Prasy Polskiej).

Jeśli w wielu zawodach tak dużą rolę gra zamiłowanie, to w zawodzie dziennikarskim szczególnie wielkie ma znaczenie. Jest to przecież praca, wymagająca napięcia wszystkich władz inteligencji, praca żywa, ambitna i nieszablona. Bez zamiłowania, bez prawdziwej pasji, nikt w dziennikarstwie nie zajmie wybitnego stanowiska.

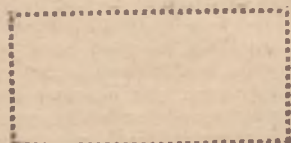
(Myśl o zawodzie dziennikarskim Józefa Wasowskiego).

GAZETA GOSPODARCZA HANDELICZY

Nadspodziewanie okazałe zaprezentował swoje osiągnięcia i szeroki asortyment towarów na MTP przemysł prywatny. W ogromnej hali XXII MTP uplasowały się poszczególne gałęzie przemysłu prywatnego, reprezentowane przez setki większych lub mniejszych firm.

Niesposób w ramach krótkiej korespondencji zmieścić całokształt wystawienictwa przemysłu prywatnego, stwierdzić jednak trzeba, że demonstracja ta przeszła oczekiwania. Produkcja przemysłu prywatnego jest duża, obejmuje szeroki wachlarz wytwarzanych artykułów, jej jakość jest dobra, a całokształt wytwórczości przemysłu sektora prywatnego należyce uzupełnia wielką produkcję uspołecznioną. (Z artykułu pt. „Przemysł prywatny na MTP”).

Wyciąć, wypełnić, zakopertować i wysłać

Stempel firmy

Do
Gospodarczego Instytutu Wydawniczego
Sp. z o. o.
Izb Przemysłowo-Handlowych
WARSZAWA XI
ul. Flory 3

Niniejszym zamianam (y) prenumeratę ..... egzempl. czasopisma

»Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy« od dnia .....

Jednocześnie wpłacam(y) należność za prenumeratę na konto P.K.O.

Nr 1-5001 w sumie zł .....

»Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy« proszę(imy) wysłać pod adresem

stempel i podpis .....

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Warszawa, Flory 3

tel. 8-54-70, 8-61-56, 8-66-30

Redaktor przyjmuje od 11 - 13

Oddział w Poznaniu, Mickiewicza 31

tel. 5-18-32, 23-65/6

Redakcja rękopisów nie zwraca.

Redaguje: Komitet Redakcyjny

Wydawca: Gospodarczy Instytut Wydawniczy,

sp. z o. o. Izb Przemysłowo-Handlowych

Konto P. K. O. - 1-5001.

Prenumerata: miesięcznie 150.-, kwartalnie

450.-, półrocznie 900.-, rocznie 1.800 zł.

Cena numeru zł 50.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

1/4 strony 50.000 zł 1/2 str. 25.000 zł 1/4 str. 13.000 zł.

Ogłoszenie wymiarowe: 70 zł za milimetr szerokości 1 łamu (kolumna ma 2 łamy) w tekście o 25 % drożej.

Drukarnia: Spół. Wyd. „Wydawnictwo Ludowe”
W-wa Skolimowska 5.

B-76487